

W trosce o czyste powietrze w regionie

Kolumna dofinansowana przez

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Województwo śląskie zajmuje pierwsze miejsce w kraju pod względem emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych, emitując 42,8 tys. Mg/rok pyłu (21,3% emisji w Polsce) i drugie miejsce pod względem emisji zanieczyszczeń gazowych (po woj. łódzkim) emitując 33 952 tys. Mg/rok zanieczyszczeń gazowych (16,3% emisji w Polsce). Rozkład przestrzenny emisji zanieczyszczeń na terenie województwa śląskiego jest nierównomierny, a główna jej część skoncentrowana jest w konurbacji górnośląskiej, Bielsku Białej, Częstochowie i Rybniku. Najistotniejsze substancje zanieczyszczające występujące w powietrzu, które ze względu na notowany poziom w stosunku do stanu normatywnego stanowią największe zagrożenie dla zdrowia mieszkańców województwa śląskiego to pył, dwutlenek siarki, tlenki azotu i tlenek węgla oraz węglowodory aromatyczne.

Do największych emitentów zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego należy przemysł energetyczny – największe emisje dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz pyłu zawieszonego, następnie hutnictwo żelaza i stali – także związki chloru, fluoru oraz metale ciężkie w pyłe.

Na terenie województwa śląskiego przekroczenia dopuszczalnych stężeń średniorocznych podstawowych zanieczyszczeń powietrza (dwutlenku siar-

ki, dwutlenku azotu i pyłu zawieszonego) występują głównie na obszarze miast konurbacji górnośląskiej. Stężenia głównych zanieczyszczeń powietrza charakteryzują się zmiennością sezonową. Dla dwutlenku azotu te różnice są znacznie mniejsze niż dla dwutlenku siarki i pyłu zawieszonego, co jest związane z udziałem źródeł mobilnych w emisji dwutlenku azotu. Wyniki badań stężenia benzo-a-pirenu w powietrzu wskazują, że stężenia występują-

ce w województwie śląskim (26 stacji pomiarowych) stwarzają istotne ryzyko zdrowotne dla mieszkańców większości miast i miejscowości nie tylko konurbacji górnośląskiej. Emisja tej substancji związana jest z użytkowaniem węgla do produkcji ciepła, co potwierdzają wyniki badań, które wykazują duże zróżnicowanie stężeń występujących w okresie letnim w stosunku do sezonów grzewczych. Poważnym problemem dla miast jest emisja ze źródeł mobilnych, tym bardziej, że zanieczyszczenia emitowane przez pojazdy nie tylko bezpośrednio pogarszają jakość powietrza w rejonach o intensywnym ruchu drogowym, ale także biorą udział w reakcjach fotochemicznych zachodzących w atmosferze.

Powietrze jest zanieczyszczane przez działalność człowieka. Dla jego czystości zabójcze jest używanie rozpuszczalników w przemyśle chemicznym i mineralnym. Najbardziej szkodliwe jest jednak spalanie paliw kopalnych. Następnym w liście jest transport, który według danych Europejskiej Agencji Środowiska jest największym źródłem tlenków azotu (NO_x) i drugim co do wielkości źródłem drobnych cząstek stałych (PM_{10} i $\text{PM}_{2,5}$) w UE. Stosunkowo łatwo poprawić statystyki w tym sektorze. Wystarczy, że zamienimy samochody na rowery, albo przynajmniej na zacznijemy w większym stopniu wykorzystywać komunikację miejską.

Anna Gładoch

Foto: AG

Foto: Tomasz Igiński

Na mocy nowelizacji ustawy „Prawo ochrony środowiska”, marszałkom województwa przekazano obowiązek opracowania naprawczych Programów Ochrony Powietrza. Obowiązek ten spoczywał poprzednio na wojewodzie.

Podstawę ich opracowania stanowią roczne raporty o stanie jakości powietrza, wykonywane w ramach państwowego monitoringu środowiska przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, w których stwierdzono ponadnormatywne poziomy substancji w powietrzu. Programy takie opracowuje się dla stref województwa (aglomeracje o liczbie mieszkańców większej od 250 tys., obszary powiatów nie wchodzące w skład aglomeracji).

Pierwszy raport o stanie jakości powietrza województwa śląskiego za 2007 r. jaki wpłynął do Marszałka Województwa wykazał ponadnormatywne poziomy pyłu zawieszonego PM_{10} w 7 strefach a benzo(a)pirenu w 10 strefach tj.: 1. Aglomeracja Górnośląska – pył zawieszony PM_{10} , benzo(a)piren, 2. Miasto Bielsko-Biała – pył zawieszony PM_{10} , benzo(a)piren, 3. Miasto Częstochowa – pył zawieszony PM_{10} , benzo(a)piren, 4. Strefa bielsko-żywiecka – pył zawieszony PM_{10} , benzo(a)piren, 5. Strefa bieruńsko-pszczyńska – benzo(a)piren, 6. Strefa częstochowsko-lubliniecka – benzo(a)piren, 7. Strefa gliwicko-mikołowska – benzo(a)piren, 8. Strefa raciborsko-wodzisławska – pył zawieszony PM_{10} , benzo(a)piren, 9. Strefa tarnogórsko-będzińska – pył zawieszony PM_{10} , benzo(a)piren, 10. Aglomeracja rybnicko-jastrzębska – pył zawieszony PM_{10} , benzo(a)piren.

Powyższe spowodowało konieczność podjęcia prac nad opracowaniem „Programu ochrony powietrza dla stref województwa śląskiego, w których stwierdzone zostały ponadnormatywne poziomy substancji w powietrzu” obejmującego obszar całego regionu.

Przygotowywany dokument ma na celu wskazanie kierunków działań oraz konkretnych przedsięwzięć inwestycyjnych i pozainwestycyjnych, adresowanych do administracji samorządowej szczebla gminnego, powiatowego oraz wytypowanych podmiotów gospodarczych, wdrożenie których zapewni uzyskanie polskich i unijnych standardów jakości powietrza.

Opracowanie zawierać będzie m.in. charakterystykę obszaru, dla którego stwierdzono naruszenie standardów jakości powietrza, rodzajów i źródeł pochodzenia zanieczyszczeń powodujących przekroczenie obowiązujących norm oraz zakresu działań mających na celu przywrócenie jakości powietrza. Przedsięwzięcia te mogą dotyczyć ograniczenia niskiej emisji poprzez modernizację systemów grzewczych, termoizolację obiektów publicznych i prywatnych, unowocześnianie procesów przemysłowych, zamykanie starych linii produkcyjnych czy np. przebudowę układów komunikacyjnych lub modernizację taboru.

Program zawierać będzie także harmonogram jego realizacji, poszczególnych zadań z podaniem kosztów i źródeł finansowania, a także informację o sposobie kontroli realizacji programu. Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego

58 mln zł na gospodarkę odpadami

Rozstrzygnięto konkurs w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego

Zarząd Województwa Śląskiego wybrał do dofinansowania 13 projektów złożonych w trybie konkursowym w ramach Działania 5.2. Gospodarka odpadami, Priorytetu V. Środowisko Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013.

Wsparcie na łączną kwotę ok. 57,9 mln zł otrzymało 13 projektów. Trzy spośród nich dotyczą usuwania azbestu z budynków użyteczności publicznej, jeden – rekultywacji składowiska odpadów, natomiast dwa – segregacji odpadów. Najwięcej spośród złożonych projektów dotyczy utylizacji lub unieszkodliwiania odpadów komunalnych. W ramach konkursu złożono 14 wniosków o dofinansowanie, z czego jeden odpadł po ocenie formalnej. Pozostałe 13 projektów przeszło pozytywnie cały proces oceny i wszystkie zakwalifikowały się do dofinansowania.

Foto: Z archiwum GG